

Sygn. akt I C 2331/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2014r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Burian

Protokolant Katarzyna Kudzio

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2014r. we Wrocławiu

sprawy

z powództwa M. D.

przeciwko A. I. i H. I.

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych A. I. i H. I. na rzecz powoda M. D. kwotę 191470zł (sto dziewięćdziesiąt jeden tysięcy czterysta siedemdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami, w tym:

-od kwoty 136985zł w wysokości 13% w stosunku rocznym za okres od 13.12.2013r. do 22.09.2014r. oraz z dalszymi obowiązującymi odsetkami ustawowymi za okres od 23.09.2014r. do dnia zapłaty;

-od kwoty 54485zł w wysokości 13% w stosunku rocznym za okres od 28.01.2014r. do 22.09.2014r. oraz z dalszymi obowiązującymi odsetkami ustawowymi za okres od 23.09.2014r. do dnia zapłaty;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 13174zł kosztów procesu, w tym kwotę 3600zł kosztów zastępstwa procesowego;

I C 2331/13

UZASADNIENIE

W dniu 16 grudnia 2013r. M. D.wniósł pozew przeciwko A. I.i H. I.o zasądzenie solidarnie kwoty 191470zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 kwietnia 2004r. do dnia zapłaty. Powód wniósł także o zasądzenie solidarnie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie wyjaśniono, iż w dniu 15 stycznia 2002r. strony zawarły umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Apteka (...). Spółka ta nigdy nie rozpoczęła działalności gospodarczej i nie uczestniczyła w obrocie gospodarczym. Zawiązana przez strony spółka z ograniczoną odpowiedzialnością posłużyła wyłącznie jako fikcyjna podstawa do spełnienia świadczenia nienależnego na rzecz pozwanych. Świadczenia, którego zamierzony cel w postaci przeniesienia na zawiązaną przez strony spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością umowy najmu lokalu położonego w (...)we W., nigdy nie został osiągnięty. Świadczenie to zostało wykorzystane na spłatę części zobowiązań spółki cywilnej pozwanych, która została później przekształcona w spółkę jawną bądź też dla innych celów nieznanymi powodowi. W roku 2001 pozwane tworzyły spółkę cywilną. Uchwałę o przekształceniu spółki cywilnej w spółkę

jawną pozwane podjęły w dniu 9 grudnia 2001r. Wpis tej spółki do rejestru przedsiębiorców KRS został dokonany w dniu 17 stycznia 2002r., czyli dwa dni po podpisaniu przez strony umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka jawna pozwanych dysponując umową najmu atrakcyjnie położonego lokalu pozyskała inwestorów, którzy byli poszukiwani bez wiedzy powoda. Umowami z dnia 17 czerwca 2003r. ogół praw i obowiązków w spółce jawnej został przeniesiony ze współnika H. I. na D. S. zaś ze współnika A. I. na M. Ł.. Powód zaś przez cały czas aż do dnia 15 kwietnia 2004r., tj. do daty sporządzenia pisma do którego dołączone zostało oświadczenie pozwanych w przedmiocie zmiany najemcy ww. lokalu, utrzymywany był w przekonaniu, że zawarta przez strony spółka zacznie funkcjonować w lokalu przy (...)we W.. Lokal ten był przedmiotem najmu zawartego przez Gminę W. ze spółką cywilną pozwanych, której następcą prawnym stała się spółka jawna. Powód zaangażowany w utworzoną z pozwanymi spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością mając nadzieję na jej finansowy rozwój oraz przeniesienie na nią umowy najmu lokalu przy (...)we W. w okresie od 15 kwietnia 2001r. do 18 marca 2003r. zapłacił pozwanym w sumie 191470zł. Dokonywane przez pozwanego przelewy opiewały na różne kwoty. Przelewy na łączną kwotę 50000zł zostały dokonane z osobistego konta powoda, kwota 20000zł została zapłacona do rąk jednej z pozwanych. Pozostałe środki zostały zaś przelane z rachunku prowadzonej przez matkę powoda działalności gospodarczej pod nazwą Apteka (...) przy ul. (...)we W.. Były to jednak własne środki powoda, który dysponował wszelkimi pełnomocnictwami do tego rachunku. Wszystkie przelewy były wykonywane na rachunek prowadzonej przez pozwane działalności gospodarczej w formie spółki jawnej. Zarówno matkę powoda jak i samego powoda nie łączyły jednak żadne stosunki biznesowe ze spółką pozwanych. Matka powoda zna pozwane osobiście i utrzymuje z nimi wyłącznie stosunki towarzyskie. Jeśli chodzi o powoda to jego zamiarem w dokonywaniu przelewów było to aby to pozwane były beneficjentami świadczeń. Na tytułach przelewów powód wpisywał treść „zwrot części pożyczki”, „zapłata za fakturę” lub „zapłata za udział”. Jeśli chodzi o zapis „zwrot części pożyczki” to wynikał on z faktu, że strony różnie interpretowały zobowiązanie, na podstawie którego powód przekazywał pieniądze myląc zwroty języka prawnego bądź prawniczego z językiem potocznym. Strony nie zawierały jednak umowy pożyczki. Powód nie świadczył także jako pożyczkodawca, nie oczekiwał bowiem zwrotu zapłaconych pieniędzy tylko rozpoczęcia prowadzenia działalności spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w lokalu w (...). Gdy idzie o treść „zapłata za fakturę” to została ona domyślnie zdefiniowana w tytule przelewu i nie ma związku ze zobowiązaniem łączącym strony. Zapis „zapłata za udział” najlepiej charakteryzuje podstawę świadczeń powoda. Co prawda nie nabywał on udziałów w spółce jawnej pozwanych ale świadczył do ich majątku błędnie mając za podstawę udział tak ich jak i swój w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością stanowiła w jego świadomości podstawę przyjmowanych przez pozwane świadczeń. Celem tych świadczeń było przeniesienia na Aptekę (...) sp. z o.o. umowy najmu lokalu w (...). Cel ten nie został zrealizowany przez pozwane wobec nierozpoczęcia działalności aptekarskiej przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W dniu 17 marca 2003r. powód przeprowadził z pozwanymi rozmowę odnośnie ostatecznego terminu przeniesienia umowy najmu ww. lokalu ze spółki jawnej na założoną wspólnie spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Powód został zapewniony, że spółka z ograniczoną odpowiedzialnością rozpocznie działalność do końca roku 2003. Powód nie był stroną negocjacji czy rokowań prowadzonych z Gminą W. w sprawie zmiany najemcy tego lokalu. Mimo iż czynił starania w kierunku uzyskania wiadomości na ten temat docierały do niego sprzeczne informacje. Dopiero z chwilą otrzymania od Gminy W. pisma z dnia 15 kwietnia 2004r., do którego dołączono oświadczenie pozwanych, że ich wniosek o zawarcie umowy najmu lokalu przy (...)we W. ze spółką Apteka (...) sp. z o.o. jest nieaktualny powód zdał sobie sprawę, że założona z nim spółka nie służy celom działalności aptekarskiej tworząc fikcyjną podstawę świadczenia pieniężnego na rzecz pozwanych. Podstawa spełnionego świadczenia odpadła w chwili, kiedy powód mógł uchylić się od skutków prawnych błędu, pod wpływem którego działał składając podstępnie uzyskane oświadczenie woli o przystąpieniu do umowy spółki i zaważać pozwane do zwrotu nienależnie spełnionego świadczenia. Pozwane dla pozyskania świadczenia wykorzystywały zaufanie powoda działającego w najlepszej wierze, który wobec perspektywy przyszłej współpracy i rozpoczęcia działalności aptekarskiej świadczył na rzecz pozwanych. Umowa spółki stanowiła zatem przyczynę prawną świadczenia powoda. Gdyby Sąd nie doszukał się złożenia przez pozwanego oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych błędu to należy uznać, iż odpadnięcie podstawy świadczenia miało miejsce w chwili kiedy strony sprzedały T. K. udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. W zaistniałym stanie faktycznym znajduje także uzasadnienie stanowisko, iż nie został osiągnięty cel świadczeń powoda w postaci przeniesienia umowy najmu lokalu przy (...)we W. ze spółki jawnej pozwanych na zawiązaną przez strony spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Po stronie pozwanych w rzeczywistości celu takiego jednak nigdy nie było, chociaż był on wystarczająco między

stronami uzgodniony. Cel ten na pewno istniał po stronie działającego w błędzie powoda, na co wskazują jego działania. Zawiązana przez strony spółka stanowiła w rozumieniu powoda środek do realizacji celu polegającego na zapoczątkowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej aptekarskiej pod adresem (...) (...) we W.. Środek ten jednak okazał się dla powoda beзуżyteczny służąc jedynie pozwanym albowiem dzięki niemu uzyskały one świadczenia wykorzystane do zmniejszenia zadłużenia spółki jawnej. Świadczenia te od kwietnia 2004 w ocenie powoda można zdefiniować jako nienależne. Powód świadczył na rzecz pozwanych będąc przekonanym, że istnieje ku temu podstawa lub celowość. Od chwili zawarcia umowy spółki z pozwanymi miał nie tylko faktyczne ale prawne przekonanie o podstawie i zasadności spełnianego świadczenia mającego przynieść skutek w postaci pozyskania przychodów przez mającą rozpocząć działalność aptekarską na (...). Pomimo braku zapisów w umowie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o obowiązku świadczenia po stronie powoda oczywiste jest to, że spółka dla swego funkcjonowania musiała posiadać środki oraz lokal, który miał się znajdować w (...) pod numerem (...). (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością prowadziła się wyłącznie do stworzenia w świadomości powoda błędnego przekonania, bądź co do podstawy, bądź celu świadczenia. Pozwane bowiem nie uzyskałyby świadczenia od powoda, gdyby uprzednio nie zawiązały z nim umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Roszczenie powoda nie ma związku z prowadzeniem działalności gospodarczej i nie dotyczy także stosunków pomiędzy przedsiębiorcami. Świadczenia powoda miały służyć jedynie organizacji spółki, a zatem jako takie nie pozostawały w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. Skierowane do pozwanych wezwanie do zapłaty pozostało bezskuteczne. Pozwane odmówiły spełnienia świadczenia zarzucając bezzasadność żądania.

A. I. i H. I. w odpowiedzi na pozew wniosły o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie solidarnie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ponosząc, iż po stronie powoda brak jest legitymacji do dochodzenia zapłaty żądanej kwoty. Mianowicie powód nie udowodnił, że środki finansowe, którymi Apteka (...) płaciła za środki farmaceutyczne stanowiły własność powoda, że tytuły przelewów definiowane były dowolnie i nie wyrażały rzeczywistej intencji płatnika oraz z jakich przyczyn powód jako wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dokonywał przelewów na rachunek bankowy spółki jawnej. Ponadto pozwane podniosły zarzut przedawnienia. Pozwane przyznały, że strony zawarły umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która nigdy nie rozpoczęła działalności, jednakże z innych względów aniżeli wskazuje powód. Przyznały również, że w lokalu położonym we W.(...) prowadziły działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą Apteka (...). Wobec zmian w prawie dokonały przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną, co zapewniało kontynuację uprawnień i nie wymagało podejmowania dodatkowych czynności związanych z uzyskaniem w Inspektoracie Farmaceutycznym zezwolenia na prowadzenie apteki w przypadku zmian osobowych wspólników. (...) spółki cywilnej w spółkę jawną nie kolidowało z planami stron w zakresie rozpoczęcia działalności spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Pozwane prowadziły z Gminą W. negocjacje co do zmiany podmiotowej umowy najmu lokalu położonego we W.(...)(...), w wyniku której umowa najmu tego lokalu miała zostać zawarta przez wynajmującego z Apteką (...) sp. z o.o. zamiast z Apteką (...) sp. j. Nie było jednak możliwe proste przekształcenie podmiotowe nawiązanego stosunku najmu. W wyniku wypowiedzenia umowy najmu przez spółkę jawną (...) byłaby bowiem zobowiązana do przeprowadzenia nowego przetargu na ten lokal, do którego Apteka (...) sp. z o.o. musiałaby przystąpić na takich samych warunkach jak wszyscy pozostali oferenci. Wobec atrakcyjności miejsca położenia lokalu Apteka (...) sp. z o.o. nie wygrałaby przetargu z czego strony zdawały sobie sprawę. Z tego powodu pozwane pismem z dnia 24 marca 2003r. oświadczyły Gminie W. o rezygnacji z zawarcia umowy najmu z Apteką (...) sp. z o.o. Na decyzję tę miała także wpływ okoliczność, iż problemy związane z uzyskaniem umowy najmu z Gminą W. na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wpłynęły na pogorszenie relacji pomiędzy stronami. W dniu 17 marca 2003r. powód dysponując dostępem do konta bankowego apteki prowadzonej przez pozwane wyprowadził kwotę 34879zł na konto bankowe apteki swojej matki tytułem zwrotu pożyczki, której nigdy nie zawarto. Powód następnie oświadczył, iż kwota ta stanowi odszkodowanie za utracone korzyści, których wskutek nie zawarcia umowy najmu lokalu nie osiągnął. Na podjęcie decyzji o wspólnym prowadzeniu działalności gospodarczej wpłynęły osobiste relacje między wspólnikami. Pozwane darzyły powoda zaufaniem a na charakter stosunków miał wpływ także fakt, że powód pozostawał w intymnej relacji z pozwaną H. I.. W latach 2002-2003 Apteka (...) zmagiała się z problemami finansowymi spowodowanymi między innymi zbyt wysokimi stanami magazynowymi. W wyniku zawartego porozumienia matka powoda B. D., która prowadziła Aptekę (...), odkupywała od apteki prowadzonej przez pozwane środki farmaceutyczne, leki i preparaty farmaceutyczne, materiały medyczne itp. Świadczenia dokonywane

przez M. D. oraz B. D. (...) Apteka (...) w okresie od kwietnia roku 2002 do marca roku 2003 związane są wyłącznie z transakcjami handlowymi pomiędzy przedsiębiorcami. Co do kwoty 50000zł wpłaconej bezpośrednio przez powoda pozwane zarzuciły, że nawet przy przyjęciu 10-letniego okresu przedawnienia możliwość ich dochodzenia upłynęła najpóźniej w dniu 15 kwietnia 2012r., bowiem po stronie pozwanych w ogóle nie zaktualizowała się повинność określonego zachowania będącego przedmiotem roszczenia a spełnione przez powoda świadczenie stanowiło zapłatę za środki farmaceutyczne. Pozwana H. I. zaprzeczyła, jakoby składała oświadczenie o rozpoczęciu działalności Apteki (...) sp. z o.o. do końca 2003r., wskazując, że in blanco złożyła swój podpis na pustej kartce papieru, która powód musiał następnie wypełnić.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W lokalu położonym we W. (...) (...) znajduje się apteka. Początkowo apteka ta była prowadzona przez Centralę (...) a A. I. w niej pracowała między innymi na stanowisku zastępcy jej kierownika a następnie kierownika. W wyniku prywatyzacji apteka ta została kupiona przez A. I..

dowód: przesłuchanie pozwanej A. I. k. 492 i 498;

Początkowo A. I. działalność gospodarczą mającą za przedmiot prowadzenie apteki w lokalu położonym we W. (...) (...) prowadziła samodzielnie. W działalności tej pomagała jej córka H. I.. Później aptekę tę prowadziła wraz z córką H. I. w formie spółki cywilnej pod nazwą Apteka (...).

dowód: przesłuchanie powoda M. D. k. 489 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 492 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 495 i 498;

W dniu 9 grudnia 2001r. A. I. i H. I. podjęły uchwałę o przekształceniu, na podstawie art. 26 § 4 k.s.h., spółki cywilnej w spółkę jawną. W dniu 10 grudnia 2001r. pomiędzy pozwanymi A. I. i H. I. została zawarta umowa spółki jawnej pod firmą Apteka (...) spółka jawna H. I. i (...) z siedzibą we W. (...) (...). Spółka ta została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 17 stycznia 2002r. Przedmiotem działalności spółki była sprzedaż detaliczna środków farmaceutycznych, materiałów medycznych, kosmetyków, artykułów toaletowych, odżywek i środków dietetycznych oraz produkcja leków i preparatów farmaceutycznych.

dowód: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS aktualna na dzień 10.12.2013r. k. 29 - 31;

umowa spółki jawnej z dnia 10.12.2001r. k. 32 - 34;

przesłuchanie powoda M. D. k. 489 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 492 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 495 i 498;

Właścicielem lokalu przy ul. (...) jest Gmina W.. Pozwane zajmowały powyższy lokal z przeznaczeniem na aptekę na podstawie zawartej z Gminą W. umowy najmu lokalu.

dowód: przesłuchanie powoda M. D. k. 490 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 492 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 495 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 495 i 498;

Apteka (...)z końcem lat 90-tych zaczęła zmagać się z coraz większym zadłużeniem. Pozwane szukały rozwiązania na oddłużenie. H. I.rozmawiała na ten temat z powodem. Strony postanowiły prowadzić wspólnie działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka ta miała prowadzić działalność w lokalu pod adresem (...)(...) we W.. Pozwane zobowiązały się wobec powoda, iż Gmina W.zawrze umowę najmu tego lokalu ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością na okres 9 lat w miejsce prowadzonej przez nie spółki jawnej. W zamian za co powód miał zapłacić na ich rzecz kwotę 200000zł.

W dniu 15 stycznia 2002r. A. I., H. I. i M. D. zawarli umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Apteka (...). Spółka została założona w celu prowadzenia działalności gospodarczej w szczególności polegającej na sprzedaży detalicznej środków farmaceutycznych, materiałów medycznych, kosmetyków, artykułów toaletowych, odżywek i środków dietetycznych oraz produkcji leków i preparatów farmaceutycznych. Spółka ta nie rozpoczęła działalności.

dowód: akt notarialny sporządzony w dniu 15.01.2002r. przez notariusza H. G. z Kancelarii Notarialnej we W. wpisany do rep. A pod nr (...) k. 21-28;

pismo H. I. z dnia 4.06.2002r. k. 78;

zeznania świadka D. P. k. 468 i 470;

przesłuchanie powoda M. D. k. 489 - 490 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 492-493 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. ;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 495 i 498;

W latach 2002 - 2003 obowiązywała uchwała nr XXV/839/00 Rady Miejskiej W. z dnia 19 października 2000r. w sprawie zasad wynajmowania lokali użytkowych w budynkach stanowiących własność Gminy W..

dowód: fakt ten nie wymagał dowodu jako powszechnie znany (art. 228 k.p.c.);

W latach 2002 -2003 zasadą było, iż stanowiące własność Gminy W.lokale użytkowe położone w Centrum Handlowym, w tym między innymi w (...), mogły być oddawane w najem w drodze przetargu. Istniała jednak możliwość zawarcia umowy najmu tych lokali w drodze bezprzetargowej za zgodą Zarządu Miasta po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji (...)Rady Miejskiej. Po uzyskaniu zgody Zarządu i pozytywnej opinii Komisji (...)przystępowano do negocjacji warunków umowy. Zmiana podmiotowa nawiązanego już stosunku najmu była traktowana przez Gminę W.jako zawarcie nowej umowy najmu i wymagała zastosowania procedury przetargowej lub bezprzetargowej.

dowód: zeznania świadka L. B. k. 525 i 527;

W dniu 22 maja 2002r. H. I.w imieniu spółki Apteka (...)sp. j. H. I.i s-ka zwróciła się do Gminy W.o dokonanie zmiany podmiotowej w stosunku najmu lokalu użytkowego położonego we W.(...)(...) łączącego spółkę jawną Apteka (...)z Gminą W.w ten sposób aby najemcą została spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...). Pismem z dnia 25 lipca 2002r. Wydział (...)Urzędu Miejskiego W.zwrócił się do Zarządu Miasta W.o wyrażenie zgody na zmianę podmiotową umowy najmu i zawarcie umowy najmu lokalu użytkowego położonego (...)(...) we W.z nowym podmiotem, tj. spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...)reprezentowaną przez prezesa zarządu M. D.oraz A. I.i H. I., jako członków zarządu spółki, na warunkach uzyskanych w drodze negocjacji. Zarząd Miasta wyraził zgodę na zawarcie umowy najmu ww. lokalu ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...). Komisja (...)Rady Miejskiej W.na posiedzeniu w dniu 9 stycznia 2003r. pozytywnie zaopiniowała sprawę zmiany podmiotowej stosunku

najmu lokalu użytkowego usytuowanego (...) (...) we W.. Istniała zatem możliwość zawarcia umowy najmu tego lokalu użytkowego ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...) w trybie bezprzetargowym.

Pismem z dnia 2 grudnia 2002r. spółka jawna przedstawiła propozycje dotyczące istotnych warunków umowy najmu, która miała być zawarta ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...). Wyjaśniono jednocześnie, że ze względu na brak pisemnego tytułu do przedmiotowego lokalu spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie mogła rozpocząć działalności wobec czego nie jest w stanie dostarczyć żądanych oświadczeń i zaświadczeń. Pismem z dnia 21 lutego 2003r. Wydział (...) Urzędu Miejskiego W. w ramach prowadzonych negocjacji wezwał Aptekę (...) sp. z o.o. do złożenia przez nią wniosku o zawarcie umowy najmu przedmiotowego lokalu wraz z odpisem z rejestru przedsiębiorców KRS i aktem notarialnym zawiązania spółki oraz złożenia propozycji dotyczących istotnych warunków najmu lokalu. Pismem z tej samej daty wezwał także Aptekę (...) sp. j. do uzupełnienia brakujących dokumentów, tj. wniosku spółki jawnej o rozwiązanie umowy najmu lokalu użytkowego położonego (...) (...) we W. wraz z odpisem z rejestru przedsiębiorców KRS tej spółki oraz złożenia oświadczenia o istnieniu bądź nieistnieniu spółki jawnej w osobach pozwanych. Braki nie zostały uzupełnione. Korespondencja zarówno do spółki jawnej jak i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością była kierowana na adres W. (...) (...).

A. I. i H. I. jako wspólniczki spółki jawnej pismem z dnia 24 marca 2003r. oświadczyły, iż wniosek o zawarcie umowy najmu lokalu użytkowego (...) (...) we W. ze spółką Apteka (...) sp. z o.o. jest nieaktualny i wniosły o zawarcie umowy najmu tego lokalu ze spółką jawną (...), H. I. Apteka (...).

dowód: pismo spółki Apteka (...) H. I. i s-ka sp. j. z dnia 20.05.2002r. k. 504;

pismo spółki Apteka (...) H. I. i s-ka sp. j. z dnia 2.12.2002r. k. 505;

pismo A. I. i H. I. z dnia 24.03.2003r. k. 506;

pismo Komisji (...) z dnia 17.01.2003r. k. 507;

pismo Wydziału (...) z dnia 25.07.2002r. k. 508;

pismo Wydziału (...) Urzędu Miejskiego W. z dnia 21.02.2003r. k. 509;

pismo Wydziału (...) Urzędu Miejskiego W. z dnia 21.02.2003r. k. 510;

zeznania świadka L. B. k. 525 i 527;

przesłuchanie powoda M. D. k. 491 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 493 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 495-496 i 498;

W okresie od 15 kwietnia 2002r. do 27 stycznia 2003r. M. D. zapłacił pozwanym w sumie 191470zł. Dokonywane przez pozwanego przelewy opiewały na różne kwoty.

W dniu 15 kwietnia 2002r. z rachunku bankowego powoda przelano na rachunek spółki jawnej Apteka (...) kwotę 50000zł. Polecenie przelewu opatrzone tytułem „spłata zadłużenia i należności”. W dniu 15 maja 2002r. M. D. przekazał A. I. kwotę 20000zł. Z rachunku bankowego działalności gospodarczej prowadzonej przez matkę powoda pod nazwą Apteka (...) na rachunek spółki jawnej Apteka (...) przelano kwoty:

-15320zł w dniu 25.04.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „spłata zadłużenia należności”;

-4000zł w dniu 11.06.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „spłata zadłużenia należności”;

-7550zł w dniu 13.06.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-4000zł w dniu 20.06.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-1750zł w dniu 26.08.2002r. opatrując polecenia przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-2400zł w dniu 27.08.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-3000zł w dniu 28.08.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-200zł w dniu 30.08.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-1750zł w dniu 3.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-2200zł w dniu 4.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-1900zł w dniu 5.09.2002r. opatrując polecenia przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-3500 zł w dniu 6.09.2002r. opatrując polecenia przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-7000zł w dniu 9.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-1500zł w dniu 10.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-1300zł w dniu 11.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-2550zł w dniu 12.09.2002r. opatrując polecenia przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-3000zł w dniu 13.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-3000zł w dniu 16.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-1400zł w dniu 17.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-3000zł w dniu 19.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-5000zł w dniu 30.09.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-5000zł w dniu 4.10.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-4300zł w dniu 8.10.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-3400zł w dniu 10.10.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-5000zł w dniu 14.10.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-3000zł w dniu 15.10.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-5000zł w dniu 16.10.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-2500zł w dniu 17.10.2002r. opatrując polecenia przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-1000zł w dniu 25.11.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-100zł w dniu 28.11.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

-1150zł33gr w dniu 4.12.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za”;

-450zł w dniu 5.12.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;
-5300zł w dniu 16.12.2002r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;
-3000zł w dniu 14.01.2003r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;
-3000 zł w dniu 15.01.2003r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za udział”;
-1600zł w dniu 23.01.2003r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za udział”;
-2350zł w dniu 27.01.2003r. opatrując polecenie przelewu tytułem „zapłata za fakturę”;

W treści przelewów z konta bankowego Apteki (...) dokonywanych na rachunek Apteki (...) pod tytułem „zapłata za fakturę” nie wymieniono numerów faktur. Inne przelewy dokonywane pod tym tytułem z tego konta zawsze miały wskazane numery faktur, za które dokonywana była zapłata.

Wpłacane pozwanym środki pieniężne miały stanowić wynagrodzenie za przeniesienie najmu lokalu użytkowego w (...) we W.ze spółki jawnej Apteka (...) na zawiązaną przez strony spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...).

dowód: wyciągi z rachunków bankowych k. 37-38, 40-75;

polecenia przelewu k. 37v;

pokwitowanie z dnia 15.05.2002r. wystawione przez A. I. k. 39;

deklaracja udostępniania usług bankowości elektronicznej k. 80;

historia rachunku k. 130-136;

zeznania świadka D. P. k. 468 i 470;

przesłuchanie powoda M. D. k. 489-490 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 496 i 498;

W dniu 17 marca 2003r. na rachunek Apteki (...) została przelana z rachunku Apteki (...) kwota 34879zł. W poleceniu przelewu wpisano, iż stanowi ona zwrot części pożyczki udzielanej przez Aptekę (...) w okresie 2001-2002. W tym samym dniu z rachunku Apteki (...) przelano na rachunek Apteki (...) kwotę 17439zł50gr tytułując ten przelew jako pożyczka udzielono przez Aptekę (...). W dniu 18 marca 2003r. z rachunku Apteki (...) przelano na rachunek Apteki (...) kwotę 17439zł50gr tytułując ten przelew jako wpłatę.

dowód: wyciąg z rachunku bankowego z dnia 1.04.2003r. k. 76;

potwierdzenie wykonania przelewu z dnia 16.05.2003r. k. 77;

historia rachunku k. 130-137;

przesłuchanie powoda M. D. k. 491 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 493-494 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 496 i 498;

B. D. w ramach działalności gospodarczej prowadzonej pod nazwą Apteka (...) kupiła od spółki Apteka (...) sp. j. zestaw kosmetyków V. w dniu 3 października 2002r. za kwotę 1358zł34gr, zaś w dniu 11 października 2002r. za kwotę 703zł77gr. Należności zostały zapłacone gotówką. Oprócz tego w okresie od kwietnia 2002 do marca 2003 w rejestrze

zakupów i sprzedaży Apteki (...) wykazano, iż w ramach tej działalności dokonano w Aptece (...) zakupu w czerwcu 2002r. na kwotę 304zł17gr i na kwotę 665zł50gr, w lipcu 2002 na kwotę 895zł50gr, w grudniu 2002r, na kwotę 1150zł33gr. Innych umów matka powoda w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej z pozwanymi nie zawierała.

dowód: rejestr zakupów i sprzedaży k. 146-439;

faktura VAT nr (...) z dnia 3.10.2002r. k. 443;

faktura VAT nr (...) z dnia 11.10.2002r. k. 444;

przesłuchanie powoda M. D. k. 490 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 493 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 496 i 498;

W dniu 17 czerwca 2003r. H. I. zawarła z D. S. umowę przeniesienia praw i obowiązków w spółce jawnej działającej pod firmą Apteka (...) H. I. i s-ka za kwotę 1zł. W treści umowy zawarto oświadczenie, iż zgodnie z bilansem spółki sporządzonym na dzień 31 grudnia 2002r. zobowiązania spółki przekraczają jej majątek i wynoszą 577655zł07gr. Nabywca zwolnił zbywcę od obowiązku świadczenia za zobowiązania spółki powstałe do dnia podpisania umowy.

W tym samym dniu także A. I. zawarła z M. Ł. umowę przeniesienia praw i obowiązków w spółce jawnej działającej pod firmą Apteka (...) H. I. i s-ka za kwotę 1zł. M. Ł. zwolnił pozwaną od obowiązku świadczenia za zobowiązania spółki powstałe do dnia podpisania umowy.

dowód: umowa spółki jawnej z dnia 10.12.2001r. wraz z aneksem z dnia 18.06.2003r. k. 32 - 36;

umowa przeniesienia praw i obowiązków w spółce jawnej z 17.06.2003r. zawarta przez H. I. k. 455-457;

umowa przeniesienia praw i obowiązków w spółce jawnej z 17.06.2003r. zawarta przez A. I. k. 458-460;

przesłuchanie powoda M. D. k. 489 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 494 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 495 i 498;

Pismem z dnia 6 sierpnia 2003r. M. D., jako prezes zarządu spółki Apteka (...) sp. z o.o., zwrócił się do Urzędu Miejskiego W.o udzielenie informacji w sprawie o zawarcie umowy najmu lokalu użytkowego położonego w (...)celem wyjaśnienia istniejącego stanu prawnego w sprawie. W odpowiedzi Wydział (...) Urzędu Miejskiego W.pismem z dnia 28 października 2003r. poinformował powoda, że dotychczas obowiązująca umowa najmu nie została skutecznie rozwiązana z uwagi na niedostarczenie przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością żądanych dokumentów. Wyjaśniono, że najemcą lokalu położonego we W.(...)(...)pozostaje nadal spółka jawna i obecnie brak jest możliwości zawarcia nowej umowy najmu ze spółką Apteka (...) sp. z o.o.

Pismem z dnia 15 kwietnia 2004r., doręczonym w dniu 19 kwietnia 2004r., Wydział (...) Urzędu Miejskiego W.poinformował powoda, iż protokół z negocjacji przeprowadzonych w dniu 4 lutego 2003r. nie został zatwierdzony z uwagi na braki formalne w dokumentacji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz złożoną przez dotychczasowego najemcę lokalu, tj. spółkę jawną w osobach A. I. i H. I.rezygnację i odstąpienie od wniosku dotyczącego zmiany podmiotowej umowy najmu na lokal użytkowy w (...). Wraz z tym pismem doręczono powodowi między innymi oświadczenie (...) spółki jawnej Apteka (...)z dnia 24 marca 2003r. o rezygnacji z zawarcia umowy najmu lokalu położonego (...)we W.ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.

dowód: pismo M. D. z dnia 6.08.2003r. k. 82;

pismo Urzędu Miejskiego W. z dnia 15.04.2004r. wraz z załącznikami i dowodem doręczenia k. 88-92, 516;

pismo Wydziału (...) Urzędu Miejskiego W.z 28.10.2003r. k. 512-514;

przesłuchanie powoda M. D. k. 491 i 498;

Pismami z dnia 25 kwietnia 2004r. powód poinformował obie pozwane, iż złożone przez nie oświadczenie z dnia 24 marca 2003r. stanowi jego zdaniem odstępnie od wcześniej deklarowanych przez nie wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu użytkowego położonego we W.(...)(...) ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i uniemożliwiło rozpoczęcie przez te podmiot działalności gospodarczej.

dowód: pisma M. D. z dnia 25.04.2004r. k. 101 i 102;

W dniu 27 marca 2012r. strony sprzedały udziały w spółce pod firmą Apteka (...) sp. z o.o.

dowód: umowa sprzedaży udziałów z dnia 27.03.2012r. k. 93-96;

przesłuchanie powoda M. D. k. 489, 492 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 493 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 495 i 498;

Pismami z dnia 16 listopada 2013r. M. D. wezwał A. I. i H. I. do zapłaty kwoty 136985zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 kwietnia 2004r. tytułem zwrotu nienależnie pobranego świadczenia na poczet nie rozpoczętej działalności gospodarczej. W odpowiedzi na to wezwanie pismem z dnia 28 listopada 2013r. pozwane oświadczyły, iż żądanie jest bezzasadne i odmawiają jego spełnienia.

Pismami z dnia 4 grudnia 2013r. powód wezwał pozwane do zapłaty kwoty 191470zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 kwietnia 2004r. tytułem nienależnie pobranych świadczeń.

dowód: pisma M. D. z dnia 16.11.2013r. k. 103 i 104;

pismo A. I. i H. I. z dnia 28.11.2013r. k. 105;

pisma M. D. z dnia 4.12.2013r. k. 106-109;

Matka powoda B. D. i pozwana A. I. znają się jeszcze ze szkoły. Obie rodziny utrzymywały stosunki towarzyskie, niemal rodzinne.

W dniu 28 grudnia 2001r. B. D., S. D. i M. D. kupili od A. I. i T. I. nieruchomość położoną we W. przy ul. (...) zabudowaną budynkiem mieszkalnym w zabudowie szeregowej w stanie surowym zamkniętym za kwotę 140000zł. Cena sprzedaży została zapłacona w całości w dniach 31 grudnia 2001r. i 8 stycznia 2002r.

dowód: akt notarialny sporządzony w dniu 28.12.2001r. przez notariusza H. G. z Kancelarii Notarialnej we W. wpisany do rep. A pod numerem (...) k. 97-99;

polecenia przelewu z dnia 31.12.2001r. i 8.01.2002r. k. 100;

przesłuchanie powoda M. D. k. 489-491 i 498;

przesłuchanie pozwanej A. I. k. 492 i 498;

przesłuchanie pozwanej H. I. k. 496 i 498;

Sąd zważył co następuje:

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, zeznaniach świadków D. P. i L. B. oraz przesłuchaniu powoda M. D. i pozwanych A. I. i H. I..

Sąd nie dał wiary przesłuchaniu A. I. w części dotyczącej twierdzeń, iż powód nie zapłacił na rzecz pozwanych kwoty 191470zł albowiem są one sprzeczne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, zwłaszcza wystawionym przez tę pozwaną pokwitowaniem otrzymania w dniu 15 maja 2002r. kwoty 20000zł, treścią wyciągów z rachunku bankowego Apteki (...) a także przesłuchaniu powoda M. D. i pozwanej H. I..

Sąd nie dał wiary przesłuchaniu pozwanych A. I. i H. I. w części dotyczącej twierdzeń, iż nie zobowiązywały się w stosunku do powoda do spowodowania, iż Gmina W. będąca właścicielem lokalu użytkowego położonego we W.(...)(...) zawrze umowę najmu tego lokalu z zawiązaną przez strony spółką z ograniczoną (...) zamiast z dotychczasowym najemcą należącą do pozwanych spółką jawną Apteka (...) za co miały od powoda otrzymać 200000zł albowiem są one sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Z przesłuchania zarówno powoda jak i pozwanych wynika, że zawiązana przez nich spółka z ograniczoną odpowiedzialnością miała prowadzić działalność gospodarczą w lokalu użytkowym stanowiącym własność Gminy W. a położonym w (...) we W., który stanowił przedmiot umowy najmu zawartej z należącą do pozwanych spółką jawną. Poza tym z dokumentów znajdujących się w aktach wynika, że w dniu 22 maja 2002r. H. I. w imieniu spółki Apteka (...) sp. j. H. I. i s-ka zwróciła się do Gminy W. o dokonanie zmiany podmiotowej w stosunku najmu lokalu użytkowego położonego we W.(...)(...) łączącego spółkę (...) z Gminą W. w ten sposób aby najemcą została spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...). W toku tego postępowania pozwane podały Gminie W. adres (...) (...) jako siedzibę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z dołączonych do akt sprawy wyciągów z rachunku bankowego oraz pokwitowania zapłaty kwoty 20000zł wynika, że w okresie od 15 kwietnia 2002r. do 27 stycznia 2003r. M. D. zapłacił pozwanym w sumie 191470zł. Pozwane nie potrafiły wytłumaczyć jaka była przyczyna dokonywania na ich rzecz tych wpłat. Mianowicie A. I. zwracała uwagę, iż wpłaty te były dokonywane z rachunku bankowego działalności gospodarczej matki powoda i pozostawały w związku z tą działalnością gospodarczą. Jednak w toku postępowania pozwane nie wykazały, aby w powyższym okresie pomiędzy prowadzoną przez pozwane Apteką (...) a Apteką (...) należącą do matki powoda istniały stosunki, które uzasadniałyby uiszczenie na ich rzecz kwoty 191470zł. Z przedłożonych zaś przez pozwanego faktur oraz rejestru zakupów i sprzedaży Apteki (...) wynika, że w owym czasie Apteka (...) zakupiła w aptece pozwanych towar za łączną kwotę 5077zł61gr i kwota ta została zapłacona gotówką. H. I. upatrywała źródła dokonywanych wpłat w obowiązku powoda zapłaty ceny za nieruchomości, jaka nabył on od pozwanych. Z dołączonych do akt poleceń przelewu wynika jednak, że cena sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) ustalona na kwotę 140000zł została zapłacona w całości w dniach 31 grudnia 2001r. i 8 stycznia 2002r. (k. 100). Gdy idzie o twierdzenia powoda na temat przyczyny dokonania na rzecz pozwanych zapłaty kwoty 191470zł to biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny są one wiarygodne, pozostają z pozostałymi ustalonymi faktami w spójnym, logicznym związku.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z operatu szacunkowego zgłoszony przez M. D. na okoliczność wartości nieruchomości nabytej przez powoda od pozwanych albowiem art. 227 k.p.c. stanowi, iż przedmiotem dowodu mogą być wyłącznie fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy a zdaniem Sądu fakty, celem udowodnienia których pozwanych zgłosił dowód z ww. dokumentu nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy o zwrot świadczenia wzajemnego spełnionego w zamian za świadczenie niemożliwe do spełnienia zgłoszonej na skutek odstąpienia od zawartej umowy.

Z tych samych przyczyn Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. H. zgłoszony przez powoda na okoliczność pochodzenia środków farmaceutycznych w aptecce powoda w okresie przekazywania pieniędzy przez powoda pozwanym, tj. w okresie 2002 – 2003.

Wytaczając powództwo M. D. domagał się zasądzenia solidarnie od A. I. i H. I. kwoty 191470zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 kwietnia 2004r. do dnia zapłaty podnosząc, iż strony zawierając w dniu 15 stycznia 2002r. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Apteka (...) umówiły się, że będzie ona prowadziła działalność w lokalu użytkowym położonym we W.(...)(...), tj. w miejscu gdzie działalność prowadziła spółka jawna Apteka (...) należąca do pozwanych. W zamian za przeniesienie tej umowy najmu na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością powód zapłacił pozwanym kwotę żadaną pozwem. Jednak umowa najmu tego lokalu ze spółką zawiązaną przez strony nigdy nie została zawarta i spółka ta nie rozpoczęła działalności.

Jak ustalono w toku postępowania dowodowego w dniu 15 stycznia 2002r. A. I., H. I. i M. D. zawarli umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Apteka (...). Spółka ta miała prowadzić działalność w lokalu pod adresem (...)(...) we W., tj. w lokalu w którym w chwili zawarcia umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością miała swoją siedzibę i działalność prowadziła spółka pozwanych Apteka (...) sp. j. Pozwane zobowiązały się wobec powoda, iż Gmina W. zawarze umowę najmu tego lokalu ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością na okres 9 lat w miejsce prowadzonej przez nie spółki jawnej. W zamian za co powód miał zapłacić na ich rzecz kwotę 200000zł.

Zgodnie z treścią art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Przepis ten statuuje kardynalną na gruncie prawa cywilnego zasadę swobody umów. Zasada autonomii woli stron określa kompetencję podmiotów prawa cywilnego do kształtowania swoich stosunków prawnych za pomocą umów i przyznaje podmiotom ogólne uprawnienie do swobodnego kształtowania umów w zakresie ich zawarcia, treści, celu, czasu trwania i doboru kontrahenta.

Zarówno treść jak i cel zawartej przez strony umowy, którą pozwane zobowiązały się, iż Gmina W. zawarze umowę najmu lokalu użytkowego położonego we W.(...)(...) ze spółką Apteka (...) sp. z o.o. zamiast z należąca do pozwanych spółką jawną nie sprzeciwia się właściwości (naturze) stosunku ani zasadom współzycia społecznego. Umowa ta nie jest także spreczna z ustawą. W czasie zawierania tej umowy na obszarze Gminy W. obowiązywały przepisy prawa powszechnego stanowiące uchwałą nr XXV/839/00 Rady Miejskiej W. z dnia 19 października 2000r. w sprawie zasad wynajmowania lokali użytkowych w budynkach stanowiących własność Gminy W., które zostały uchwalone na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 1996, nr 13, poz. 74 z późn. zm.). Uchwałą tą określono zasady wynajmowania lokali użytkowych w budynkach stanowiących własność Gminy W., z wyłączeniem lokali z budynkach pozostających, na podstawie tytułu prawnego, we władaniu podmiotów innych niż komunalne jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej. Z § 3 uchwały wynika, że zawarcie umowy najmu lokalu użytkowego położonego (...) we W. przeznaczonego na działalność handlową, biurową, usługową lub gastronomiczną następuje w trybie przetargu. Jednak Zarząd Miasta może odstąpić od trybu przetargowego przy zawieraniu umowy najmu takich lokali po zasięgnięciu opinii Komisji (...) Rady Miejskiej (§ 3 ust. 2 uchwały). Skoro obowiązujące w okresie zawarcia przez strony umowy przepisy powszechnie obowiązujące przewidywały możliwość zawarcia umowy najmu lokalu położonego we (...) w drodze bezprzetargowej to pozwane mogły się zobowiązać wobec powoda, że w nawiązaniu z Gminą W. stosunku najmu dojdzie do zmiany podmiotowej po stronie najemcy w taki sposób, że w miejsce prowadzonej przez nie spółki jawnej umowa ta zostanie zawarta z zawiązaną przez strony spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jak ustalono w dniu 22 maja 2002r. H. I. w imieniu spółki Apteka (...) sp. j. H. I. i s-ka zwróciła się do Gminy W. o dokonanie zmiany podmiotowej w stosunku najmu lokalu użytkowego położonego we W.(...)(...) łączącego spółkę jawną Apteka (...) z Gminą W. w ten sposób aby najemcą została spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...). Komisja (...) Rady Miejskiej W. pozytywnie zaopiniowała sprawę zmiany podmiotowej stosunku najmu lokalu użytkowego usytuowanego (...)(...) we W.. Zarząd Miasta W. wyraził zgodę na zawarcie umowy najmu ww. lokalu ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...). Istniała zatem możliwość zawarcia umowy najmu tego lokalu użytkowego ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Apteka (...) w trybie bezprzetargowym.

W okresie od 15 kwietnia 2002r. do 27 stycznia 2003r. M. D. zapłacił pozwanym w sumie 191470zł. Mianowicie w dniu 15 kwietnia 2002r. z rachunku bankowego powoda przelano na rachunek spółki jawnej Apteka (...) kwotę 50000zł. W dniu 15 maja 2002r. M. D. przekazał A. I. kwotę 20000zł. Pozostała kwota została przelana z rachunku bankowego działalności gospodarczej prowadzonej przez matkę powoda pod nazwą Apteka (...) na rachunek spółki jawnej Apteka (...).

Jednak do zawarcia przez Gminę W. z Apteką (...) sp. z o.o. umowy najmu lokalu użytkowego położonego we W.(...)(...) nie doszło albowiem A. I. i H. I. jako wspólniczki spółki jawnej pismem z dnia 24 marca 2003r. oświadczyły, iż wniosek o zawarcie tej umowy jest nieaktualny i wniosły o zawarcie umowy najmu tego lokalu ze spółką jawną (...), H. I. Apteka (...). Poza tym pozwane, mimo iż na adres (...)(...) we W. przychodziły wezwania do uzupełnienia braków wniosku o zawarcie umowy najmu, braków tych nie uzupełniły. Nie przekazały także tych wezwań powodowi, który o potrzebie uzupełnienia braków nic nie wiedział. W konsekwencji złożenia przez pozwane jako wspólniczki spółki jawnej będącej najemcą ww. lokalu oświadczenia o rezygnacji z wniosku o dokonanie zmiany podmiotowej w stosunku najmu niemożliwym stało się zawarcie umowy najmu tego lokalu z zawiązaną przez strony spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. O fakcie złożenia przez dotychczasowego najemcę lokalu, tj. spółkę jawną w osobach A. I. i H. I. rezygnacji i odstąpienia od wniosku dotyczącego zmiany podmiotowej umowy najmu na lokal użytkowy w (...) Gmina W. poinformowała powoda pismem z dnia 15 kwietnia 2004r., doręczonym w dniu 19 kwietnia 2004r. Do pisma tego dołączono kserokopię oświadczenia pozwanych (k. 515-516).

Zgodnie z treścią art. 493 § 1 k.c. jeżeli jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność strona zobowiązana, druga strona może, według swego wyboru, albo żądać naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania, albo od umowy odstąpić. Z przepisu art. 494 k.c. wynika, że strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy a sama może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

Pismami z dnia 16 listopada 2013r. i 4 grudnia 2013r. M. D. wezwał A. I. i H. I. do zapłaty kwoty 136985zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 kwietnia 2004r. tytułem zwrotu nienależnie pobranego świadczenia na poczet nie rozpoczętej działalności gospodarczej. W odpowiedzi na wezwanie z dnia 16 listopada 2013r., pismem z dnia 28 listopada 2013r., pozwane oświadczyły, iż żądanie jest bezzasadne i odmawiają jego spełnienia. Zdaniem Sądu pismem z dnia 16 listopada 2013r. powód odstąpił od umowy zawartej z pozwanymi. Oświadczenie strony o odstąpieniu od umowy nie musi być bowiem wyraźne i należy dla ustalenia jego treści tak je tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje (art. 65 § 1 k.c.). W ustalonym stanie faktycznym rozstrzyganej sprawy należy uznać, iż żądając od pozwanych zwrotu spełnionego świadczenia powód dał wyraz temu, że w zaistniałych okolicznościach stron nie łączy już zawarta umowa i nie są one wobec siebie zobowiązane do świadczeń w niej przewidzianych w konsekwencji to co świadczyły wcześniej podlega zwrotowi. Skoro umowa została zawarta przez strony w formie ustnej to w świetle treści art. 77 k.c. dla złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy wystarczające jest zachowanie zwykłej formy pisemnej dla celów dowodowych. Ponieważ do akt sprawy powód nie dołączył dowodu doręczenia pozwanym pisma z dnia 16 listopada 2013r. uznano, że oświadczenie o odstąpieniu zostało złożone w dniu 28 listopada 2013r., tj. w dniu sporządzenia pisma stanowiącego odpowiedź na pismo powoda albowiem w tym dniu pozwane najpóźniej musiały otrzymać pismo powoda z dnia 16 listopada 2013r. w taki sposób, że mogły zapoznać się z jego treścią (art. 61 k.c.).

W tej sytuacji za zasadne należało uznać zgłoszone przez powoda roszczenie o zapłatę kwoty 191470zł zapłaconej przez niego pozwanym celem wykonania istniejącego między stronami zobowiązania, które wygasło na skutek odstąpienia.

M. D. domagał się zasądzenia kwoty 191470zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia za okres od dnia 25 kwietnia 2004r. do dnia zapłaty. Jak wynika z treści art. 481 § 1 k.c. wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe /art. 481 § 2 k.c./. W sytuacji, gdy termin świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione

niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania /art. 455 k.c./. Pismem z dnia 16 listopada 2013r., doręczonym najpóźniej w dniu sporządzenia przez pełnomocnika pozwanych odpowiedzi na to pismo, tj. w dniu 28 listopada 2013r., pozwane zostały wezwane do zapłaty kwoty 136985zł w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Zakreślony tym pismem termin upłynął zatem o godzinie 24 dnia 12 grudnia 2013r. /art. 111 k.c./ i od dnia 13 grudnia 2013r. pozwane co do zapłaty tej kwoty pozostają w opóźnieniu. Następnie pismem z dnia 4 grudnia 2013r. M. D. wezwał A. I. i H. I. do zapłaty kwoty 191470zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 kwietnia 2004r. w terminie 3 dni. Ponieważ do akt sprawy nie dołączono dowodu doręczenia tego pisma pozwany należało przyjąć, iż zostało ono doręczono z chwilą doręczenia pozwu, tj. w dniu 24 stycznia 2014r. W świetle powołanych termin do spełnienia świadczenia zakreślony tym pismem upłynął 27 stycznia 2014r. i od dnia 28 stycznia 2014r. pozwane pozostają w opóźnieniu co do zapłaty kwoty 54485zł (191470zł - 136985zł).

Wnosząc o oddalenie powództwa pozwane zarzuciły, iż M. D. nie przysługuje legitymacja czynna w dochodzeniu żądanej kwoty albowiem nie udowodnił on, że środki finansowe, którymi Apteka (...) płaciła za środki farmaceutyczne stanowiły własność powoda, że tytuły przelewów definiowane były dowolnie i nie wyrażały rzeczywistej intencji płatnika oraz z jakich przyczyn powód jako wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dokonywał przelewów na rachunek bankowy spółki jawnej. Ponadto pozwane podniosły zarzut przedawnienia.

Jeśli idzie o zarzut, iż powód nie udowodnił, że środki finansowe, którymi Apteka (...) płaciła za środki farmaceutyczne stanowiły własność powoda to należy uznać go za bezzasadny. Przede wszystkim należy zauważyć, iż z kwoty 191470zł zapłaconej na rzecz pozwanych tylko kwota 121470zł została przelana z rachunku bankowego działalności gospodarczej matki powoda prowadzonej pod nazwą Apteka (...). Kwota 50000zł została przelana z rachunku bankowego powoda (k. 37), zaś zapłatę kwota 20000zł została zapłacona do rąk pozwanej A. I., która odbiór tej kwoty pokwitowała (k. 39). Zdaniem Sądu dla możliwości żądania zasądzenia na rzecz powoda kwoty 121470zł nie ma znaczenia, że została ona zapłacona z rachunku Apteki (...) a nie z rachunku osobistego powoda. W świetle bowiem art. 356 k.c. dłużnik nie ma obowiązku osobistego spełnienia świadczenia. Zobowiązanie może być zatem wykonane przez osobę trzecią, działającą w imieniu lub z upoważnienia i na rzecz dłużnika a jeżeli jest świadczeniem pieniężnym to nawet bez wiedzy i wbrew woli dłużnika.

Za niezasadny należy także uznać zarzut, iż powód nie udowodnił, że tytuły dokonywanych przelewów definiowane były dowolnie i nie wyrażały rzeczywistej intencji płatnika. Zarzut ten pozostaje w związku z twierdzeniami pozwanych, iż w latach 2002-2003, w wyniku zawartego porozumienia, Apteka (...) sprzedawała matce powoda B. D. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Apteka (...) środki farmaceutyczne, leki i preparaty farmaceutyczne, materiały medyczne i przelewy, na które powołuje się powód dochodząc w niniejszej sprawie zapłaty związane są wyłącznie z transakcjami handlowymi pomiędzy przedsiębiorcami. Jednak pozwane, mimo treści art. 6 k.c., w toku postępowania nie udowodniły aby w latach 2002 - 2003 rzeczywiście pomiędzy działalnością gospodarczą matki powoda a należącą do nich spółką jawną istniały stosunki prawne, z których wynikałby obowiązek zapłaty na ich rzecz kwoty 121470zł (191470zł - 50000zł - 20000zł). To powód ustosunkowując się do podniesionego zarzutu wykazał, iż w okresie od kwietnia 2002r, do marca 2003r. B. D. w ramach działalności gospodarczej prowadzonej pod nazwą Apteka (...) kupiła od spółki Apteka (...) sp. j. towar za łączną kwotę 5077zł61gr. W tej sytuacji należało przyjąć, iż poza tymi transakcjami innych umów matka powoda w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej z pozwanymi nie zawierała (art. 231 k.p.c.). Poza tym przy porównywaniu treści poszczególnych pozycji w wyciągach z rachunku Apteki (...) uwagę zwraca okoliczność, iż w tytułach przelewów „zapłata za fakturę” dokonywanych z konta bankowego Apteki (...) na rachunek Apteki (...) nie wymieniono numerów faktur gdy inne przelewy dokonywane pod tym samym tytułem zawsze miały wskazane numery faktur, za które dokonywana była zapłata.

Gdy chodzi o ocenę zarzutu, iż powód nie udowodnił z jakich przyczyn jako wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dokonywał przelewów na rachunek bankowy spółki jawnej to trzeba rozstrzygnąć z kim powód zawarł umowę, którą A. I. i H. I. zobowiązały się, iż Gmina W. zawarze umowę najmu lokalu użytkowego położonego we W.(...)(...) ze spółką Apteka (...) sp. z o.o. zamiast z należącą do pozwanych spółką jawną w zamian za co miały otrzymać kwotę 200000zł, tj. czy pozwanymi jako osobami fizycznymi, czy też jako wspólnikami spółki cywilnej Apteka (...), działającymi w imieniu tej spółki. W chwili zawierania przez strony umowy nie nastąpiło bowiem jeszcze

przekształcenie spółki cywilnej w spółkę jawną. Zgodnie z treścią art. 26 k.s.h. zarówno w obecnym brzmieniu (art. 26 § 5 k.s.h.) jak i w brzmieniu obowiązującym w roku 2002 (art. 26 § 4 k.s.h.) spółka cywilna przekształcana zgodnie z treścią art. 26 § 4 k.s.h. stawała się spółką jawną z chwilą wpisu do rejestru. Spółka pozwanych została wpisana do rejestru przedsiębiorców KRS w dniu 17 stycznia 2001r., czyli dwa dni po zawarciu przez strony umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Jak wynika z treści art. 161 k.s.h. z chwilą zawarcia umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powstaje spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji. Jednak jak wynika z art. 860 § 1 k.c. spółka cywilna nie jest podmiotem prawa cywilnego - nie jest bowiem osobą prawną (art. 33 k.c.) ani jednostką organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznała zdolność prawną (art. 33¹ k.c.). Konsekwencją braku podmiotowości prawnej spółki cywilnej jest między innymi to, że podmiotami praw i obowiązków są wszyscy wspólnicy, a nie spółka a majątek spółki jest majątkiem wspólnym wspólników. W tej sytuacji należy zdaniem Sądu uznać, że dla rozstrzygnięcia sprawy nie ma znaczenia, czy pozwane składając powodowi oświadczenie woli o zobowiązaniu się do rozwiązania umowy najmu lokalu położonego we W.(...)(...), którą zawarły z Gminą W.jako osoby prowadzące działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej celem umożliwienia zawarcia umowy najmu tego lokalu z zawiązaną przez strony spółką z ograniczoną odpowiedzialnością zastrzegły, że czynią to jako osoby fizyczne czy też jako wspólnicy spółki cywilnej. Biorąc bowiem pod uwagę treść tego oświadczenia trzeba go ocenić jako złożone przez pozwane w związku i w ramach prowadzonej przez nie wspólnie działalności gospodarczej. Zatem wynikające z tej umowy obowiązki pozwanych z chwilą przekształcenia prowadzonej przez pozwane działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej Apteka (...)w spółkę jawną stały się z mocy prawa obowiązkami tej ostatniej spółki. Jak wynika z treści art. 31 k.s.h. subsydiarna odpowiedzialność wspólnika spółki jawnej nie stanowi przeszkody do pozwana go zanim egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna. Każdy bowiem wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką (art. 22 k.s.h.). Wystąpienie ze spółki nie zwalnia byłego wspólnika z odpowiedzialności określonej w art. 22 k.s.h. za zobowiązania powstałe wcześniej.

Bezzasadny jest także podniesiony przez pozwane zarzut przedawnienia. Przede wszystkim należy zauważyć, iż zgodnie z treścią art. 117 § 1 k.c. przedawnieniu ulegają wyłącznie roszczenia majątkowe. Pod pojęciem roszczenia rozumie się możliwość żądania od konkretnej osoby konkretnego zachowania się. Jest to uprawnienie zwykle służące realizacji wierzytelności, czasem wręcz wyczerpujące uprawnienia wierzyciela w stosunku obligacyjnym. Roszczeniem majątkowym jest zatem niewątpliwie możliwość żądania od dłużnika spełnienia świadczenia pieniężnego. Przedawnieniu nie podlegają inne postacie praw podmiotowych, w tym uprawnienia o charakterze prawo kształtującym, czyli dające możliwość ukształtowania stosunku prawnego przez jednostronne działanie podmiotu, np. prawo odstąpienia. Jak wynika z art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata /art. 118/. Przepisy szczególne mogą zatem wskazywać inne terminy przedawnienia dla poszczególnych lub wszystkich roszczeń z określonych typów stosunków prawnych. Przepisy określające terminy przedawnienia mają charakter bezwzględnie obowiązujący, nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną /art. 119 k.c./. Ponieważ strony zawierając umowę nawiązały stosunek nienazwany (art. 353¹ k.c.) brak jest przepisów szczególnych określających inne terminy przedawnienia niż wymienione w art. 118 k.c. Zróżnicowanie terminów przedawnienia określonych w art. 118 k.c. nie zależy ani od charakteru podmiotu, któremu roszczenie przysługuje, ani od charakteru rozstrzyganej sprawy /cywilna czy gospodarcza/, a wyłącznie od kwalifikacji roszczenia z punktu widzenia jego związku z określonym rodzajem działalności /tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 listopada 1998r., III CKN 6/98, nie publ./. Samo określenie „związane z prowadzeniem działalności gospodarczej” jest określeniem bardzo szerokim i odnoszone jest do tego rodzaju działalności, która wykazuje takie cechy, jak: profesjonalny charakter, powtarzalność podejmowanych działań, uczestnictwo w obrocie gospodarczym, podporządkowanie regułom gospodarki rynkowej, m.in. działanie w celu osiągnięcia zysku. W konsekwencji czynności podejmowane przez „podmiot gospodarczy” wchodzą w zakres jego działalności gospodarczej, gdy pozostają w normalnym, funkcjonalnym związku z tą działalnością, w szczególności podejmowane są w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działalności tego podmiotu /por. uchwałę Sądu

Najwyższego z dnia 11 czerwca 1992r., III CZP 64/92, OSNCP 12/92, poz. 225/. Ponieważ w toku postępowania nie ustalono, aby powód zawierając z pozwanymi umowę działał jako podmiot gospodarczy albo aby dochodzone przez niego roszczenie było związane z prowadzeniem działalności gospodarczej należało przyjąć, iż termin przedawnienia tego roszczenia wynosi lat 10. Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli jednak wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie (art. 120 § 1 k.c.). Roszczenie powoda stało się wymagalne z chwilą gdy wezwał od pozwanej do zapłaty po tym jak złożył im oświadczenie o odstąpieniu od zawartej umowy albowiem zgodnie z treścią art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

W tych okolicznościach, na podstawie powołanych przepisów, orzeczono jak na wstępie.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto na treści art. 100 k.p.c. w związku z art. 108 k.p.c. albowiem powód uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania. Niezbędne koszty procesu poniesione przez powoda zamykają się kwotą 13174zł, na którą składa się kwota 3600zł wynagrodzenia pełnomocnika procesowego będącego adwokatem /§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu /tekst jednolity Dz.U. 2013r. poz. 461 z późn. zm./ oraz kwota 9574zł opłaty sądowej od pozwu.